

Lázadás a Bounty hajón

Contributed by GyuSea

2004. October 18. Monday 20:13

Last Updated 2007. August 30. Thursday 08:56

There are no translations available Biztos mindannyian találkoztatok már a Bounty hajón lezajlott lázadás történetével. A filmek érdekesen torzítják a valóságot, ezért gondoltam hogy röviden összefoglalom Bengt Danielsson, Lázadás a Bounty hajón című könyvének tartalmát. A szerző gondos kutatás munkáját követően, eredeti beszámolóik, és dokumentumok alapján írta meg a könyvet, a történyszereplő adatokra támaszkodva. A cikkben szereplő képek nem a könyvből származnak, nagyrészt csak illusztrációk.

1. A fellege hajója

Å

A jamaicai, dominikai telepések felgyeltek a kenyőrfőjára, melynek természetesen olcsó táplálékkal szolgált volna a rabszolgáik részére. Mivel kénytelen az őt nagyon nem akartak, így dőljakkal próbálták biztatni a hajósokat, hogy vigyenek kenyőrfő dugványokat nekik. Miután ővekig nem tartott semmi, Sir Joseph Banks (aki Cook kapitánnyal járt Tahitin, és maga is kóstolta a természet) kénybenjárásával meggyőzték III. György királyt, szervezzen expedíciót királynak megnyeri tetszését, az őszerepét. 1787 május 5-én kelt parancsában, utasítja a Tengernagy Hivatal indáson hajót Tahitira, ott gyűjtsenek kenyőrfő sarjakat, és szállítsák a nyugat-indiai szigetekre. A gondot az okozta, hogy az angol flotta, kb. 600 hajója kénytelen, nem volt a célnak megfelelő. A hajónak ugyanis a hosszát, a nagyságát, legénységet, tetemes lelemiszerszletekre, és a többi szélvirágcserep számára szükséges helyre volt szűk. Az órá-tés hosszát idét vett volna igénybe, így pályázatot írtak ki max. 250 t-ös kereskedelmi hajó megvásárlására. Ásszesen 6 hajót ajánlottak fel, de ebből csak egy volt alkalmas a célra, a part menti kereskedelmet lebonyolító Bethia. Miután Sir Joseph Banks megtekintette, és alkalmasnak találta a hajót, május 23-án létrejött az adósvétel. A vétel 2600 fontra 1950 fontra sikerült lealkudni.

A hajót átvitték a deptfordi haditengerészeti hajókészítő műhelybe, hogy átalakítsák a kőtővesre tervezett utas és speciális felszereléssel ellátott el. Először is átkeresztelték Bountyra (nagyelkő), majd 4 db 4 fontos, és 1 fősúlyos ágyval szerelték fel.

A hajó adatai:

- súly: 215 t
- teljes hossza: 91 láb
- legnagyobb szélesség: 23 láb 3 hüvelyk
- felépítőanyag nem volt rajta, a kabinok a fedélzet alatt helyezkedtek el
- magasság a hajógerinctől a fedélzetig: 10 láb 3 hüvelyk, ami a korabeli hajónál magasnak számított
- egyben tekintetben tipikus konstrukció, lapos vízfelület hajóorr, fűgálegesen emelkedő egyenesen elvágott tat
- hárrom árboc, (48-59 láb magasak) teljes vitorlázattal ellátva
- vitorlarudak száma 3-3 az első- és fősúlyon, 2 a hátsó árbocon
- orrárboc hossza: 30 láb
- az orrárbocot egy lovagló írt vezetés alak tartotta
- a hajó kőt és fősúlyon felépítve, és kifogástalan állapotban volt
- a Tengernagy Hivatal létrehozta borotvával ellátta el a vízvonal alatt

Sir Joseph azt tanácsolta, hogy legalább 500 dugványnak kell, kávélátn-kávélátn edényben helyet biztosítani, és ezek friss vőzzel szákságes locsolni. Ennek megfelelően alakították át a hajófarban lévő főkabint, mely az egyetlen alkalmas hely volt ennyi cserőp elhelyezésére a hajón. Először a lómlomlemez borították be a padlót, majd arra második padlót kőszá-tettek. Ennek deszkáit elázetesen lyukakkal látták el, a virágcserepek számára. A falon kőrrbe hasonló polcokat helyeztek el, így vőgál 626 cserőp számára volt megfelelő hely. A padlót kő helyen átfőrték, a szinttel lejjebb hordókat helyeztek alájjuk, melyekbe a kifolyó locsolóvő-z gyázt ágyssze. A kabin mennyezete alatt három szellőzőlyukat főrtak, és egy nagy rőzkályhát is beállítottak, a hidegebb őghajlatokon is való hajózársra tekintettel.

Jólius vőgáre a Tengernagyi Hivatal előkezettnek láttá az időt a kapitány kinevezésére, valamint hogy teljes legénysággel, és felszereléssel lássa el a hajót. William Bligh a parancsnoki beosztását protekciának kőszánhette ez nem jelenti azt, hogy alkalmatlan lett volna a feladatra. Sőt tapasztalt tiszt volt, tett dőltengeri utazást, járt Tahitin is, a nyugat-indiai áltetvényesek ismerték tisztelték. (Csak őredekessággáont jegyzem meg, hogy Cook kapitány Resoluti hajóján volt vitorlamester. Cook annyira megbecsálte, hogy rengeteg fontos feladatot bőzott rá: Mályágmáorás ismeretlen vizeken, bonyolult szám-tások, tőrkőp rajzolás, tárgyalás bizalmatlan bennszá láttékkal, naplévezetás a Hawaii-szigetek feltőrkőpezése.) Bligh Duncan Campbell szolgálatában hajózott Anglia és nyugat-India kőzött. Campbell kőzbenjárásának kőszánhette a kinevezésát is a Bountyra. Mivel rőgásta vőgyott, hogy a korona aktá-v szolgálatába láp, így nem sokat gondolkozott, elfogadta az ajánlatot. A hajóval előgedett volt, kőt aprás mádosá-tás kőrt. Előszőr kőre, hogy kurtásák meg kisső az árbocokat, másodsor nagyobb hajócsánakokat kőrt. Az első kősb teljesen főllőlegesnek bizonyult, és az őt folyamát megmagasították a rudakat. A második kőr és kősb nagyon is jól látt. A három ő csának egy 23 láb hosszó bőrka, egy 20 láb hosszó kutter, és egy 15 láb hosszó jolle.

A legényságg látszámát 45 főben állapították meg, plusz a botanikus és a kertész volt még. Ez megfelel a hajó mőretének. Hosszó utak előtt a kapitányok szabad kezet kaptak a legényságg kiválasztásában, ami Bligh-tot nem na izgatta nőhány kivőtelő eltekintve. A kivőtelek egyike Fletcher Christian volt, mivel ismerte és bőzott benne, valamint feleságe családja baráti viszonyban volt a Christian családdal. Korábbi utakon is pőrtfogolta, oktatta a fiatalembert. Peckover tőzört vőlasztotta még a kapitány, akit Cook harmadik dőltengeri őtjáról ismert. Nelson botanikust is innen ismerte, de ő Sir Joseph Banksnek kőszánhette a megbőzatását. Mivel az utazásban sokan gyors előmenetel lehetősággát látták, így Bligh kapitányt sokan ostromlák, hogy tehetságes ifjaikat vegye a Bountyra. A rokonok és barátok rővőn rőgtőn tengerősznővendők kerált a hajóra, a tervezett kettő helyett. A legényságg látszámá induláskor a kővetkező volt hivatalosan:

Tengerész szemőlyzet:

-

1 kapitány

-

1 helyettes kapitány

-

2 fedőzeti tiszt

-

2 tengerész kőcő

-

2 kormányos

-

1 segédkormányos

-

1 fedélzetmester

-

1 segéd-fedélzetmester

-

23 köpesített matrac

Egyéb személyzet

-

3 hajócsiga

-

1 vitorla készlet

-

1 tározó

-

1 segéd tározó

-

1 fegyvermester

-

1 káplár

-

1 orvos

-

1 Árnok

-

A botanikust és a kertészt utasnak tekintették.

Ez a válogatás nagyon is árnyos, de a fennmaradt okmányokból kiderül, hogy a káplár-tett matrózok között rengetegen voltak abszolút képzetlenek. A három főllás tengerészkadót is matrózoként volt felvéve, de persze a káplárnál a világhát sem nyúltak volna. Szintén a matrózok között szerepelt a káplár hajószakács, Bligh személyné a helyettes kapitány ságora, Tinkler, aki mint fiatal fiút, szintén kadónak tekintettek. A rászeges hajóorvost Bligh nem tudta kirakni a hajórá, Á-gy Ledward fiatal hajóorvos, valamint Byrne főlvak hegedős is a matrózok elméleti szíjment névelte. Gyakorlatilag 14 káplár-tett matróz volt a hajón, Á-gy a Bounty nem rendelkezett elegendő legénységgel, a szolgálatban lévő káplárak a káplárnál jóval többet dolgoztak. Helyszűke miatt, sem hivatásos tisztet, tengerészkatona-kontingenst nem tudtak elhelyezni a hajón, ami ugyancsak megnehezítette Bligh kapitány helyzetét. A feladatra tehát nagyobb hajót kellett volna választani.

Október 9-én a bőséges készletek a hajó fedélzetén voltak. A szokásos élelmiszerek mellett, bőven voltak skorbok és zöldségre alkalmas élelmiszerek: citromlé, maláta kivonat, szárított maláta, savanyó káposzta, ahogy azt Cook kapitánytól megtanulta Bligh. Voltak ezenkívül cserekereskedelmre alkalmas tárgyak is bőségesen. A Temzén lehajózva, a longreachi fegyverraktárba felvették az ágyakat és a lészt.

A hivatalos indulás helye Portsmouth, ahonnan november elején sikerült a csatornába, onnan a Spithedi menedékhelyre hajózni. A rossz idő, valamint az indulási parancs késlekedése sok órát kes időt elvett. Az indulási parancs november 24-én érkezett meg. A lényege: A Horn-fokot megkerülve megszakítás nélkül hajózzon a Töröcs-szigetek valamelyikére. (Nem rátérjek elé Tahitit) Onnan miután elegendő kenyérfasarjat a fedélzetre vettek induljanak haza, a veszélyes Torres-szoroson és a Jéremé-nység-fokot megkerülve. Átközben jáva szigeten az esetleg elpusztult sarjak helyére, vegyenek fel más lényeges tárgyi tárgyat. A sarjak felét Saint Vincent szigetén a kingstowni Botanikus Kertbe, a többi Jamaicára a kingstoni Botanikus Kertbe kell szálltania.

November 29-én kora reggel bontotta ki vitorláját a Bounty, de a kedvezőtlen időjárás miatt visszavette őket. Bligh a veszteség miatt kérte a Tengernagyit, hogy a odafelé vivő utat a Jéremé-nység fok megkerüléseivel tartsa meg, de a Tengernagyit ezt visszautasította. Közben a posta lassúsága miatt a jobb káplár telt el, és más karácsony volt. Mikor a szél hirtelen megfordult Bligh parancsot adott a vitorlabontásra, a Bounty kint volt a csatornában. A kapitány elhatározta, hogy ezúttal nem fordul vissza.